

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

УДК 811.133.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-2-10>**Надія ЛИСЕНКО,***orcid.org/0000-0002-2216-4749*

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іспанської та французької філології

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *nadejdalysenko74@gmail.com***НЕОЛОГІЗМИ ДОБИ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ДИНАМІЗМУ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ЛЕКСИКОНУ**

У статті розглянуто проблеми природи інноваційних процесів у лексиконі сучасної французької мови, спричинених таким потужним екстралінгвальним фактором, як пандемія COVID-19. Актуальність теми дослідження зумовлена постійним інтересом науковців до процесів еволюції мови, її рушійних сил та лексико-семантичних інновацій як відображення динамізму її лексичного складу. Мета пропонованої розвідки – виокремити та схарактеризувати структурні й семантичні особливості неологізмів періоду пандемії, які увійшли до реєстру видань 2022 року найпопулярніших французьких словників – Petit Larousse і Petit Robert. У ході дослідження було застосовано такі методи: описовий метод, словотвірний аналіз, контекстуально-ситуативний аналіз, аналіз словникових дефініцій. Неологізми доби пандемії COVID-19 було розглянуто відповідно до таких етапів, як: пошук суспільством релевантної номінації на позначення нової реалії, медіатизація неолексеми, прийняття її лексичною системою мови – інтеграція до словників. Проведене дослідження виявило актуалізацію у французькому медійному просторі протягом останніх двох років лексичних одиниць, наявних у мові, але нечасто вживаних дотепер, зокрема медико-біологічної термінології. У результаті аналізу структури неологізмів сучасної французької мови періоду пандемії COVID-19 було встановлено, що найпродуктивнішими способами їх творення є аббревіація, телескопія, префіксація, суфіксація, основоскладання. Виявлено формування аполітичних конструкцій. Особливістю французького пандемічного вокабуляра є наявність семантичних неологізмів, зокрема набуття нових значень галузевими термінами та перехід їх до реєстру загальноживаної лексики, й порівняно невелика кількість англіцизмів, що увійшли до видань 2022 року найпопулярніших словників. Зазначено тенденції французької мови до використання власних ресурсів і засобів на позначення реалій пандемії. Перспективи дослідження вбачаємо у вивченні прагматичного потенціалу неологізмів указанного періоду.

Ключові слова: неологізм, пандемія COVID-19, актуалізація, спосіб словотворення, галузевий термін, загальноживана лексика, запозичення.

Nadiia LYSENKO,*orcid.org/0000-0002-2216-4749*

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Spanish and French Philology

Kyiv National Linguistic University

(Kyiv, Ukraine) *nadejdalysenko74@gmail.com***NEOLOGISMS OF THE COVID-19 PANDEMIC ERA AS A REFLECTION OF THE DYNAMISM OF THE MODERN FRENCH LEXICON**

The article focuses on the problems of the nature of innovation processes in the lexicon of modern French caused by such a powerful extralingual factor as the COVID-19 pandemic. The urgency of the research topic defines the constant interest of scientists in the evolution of a language, its driving forces and lexical and semantic innovations as a reflection of the dynamism of its lexical composition. The purpose of the proposed research was to identify and characterize the structural and semantic features of pandemic neologisms, which were included in the register of editions of 2022 of the most popular French dictionaries – Petit Larousse and Petit Robert. The following methods were used as part of the research: descriptive method, word-formation analysis, contextual and situational analysis, analysis of vocabulary definitions. Neologisms of the COVID-19 pandemic era were considered in accordance with the following stages: society's search for a relevant nomination to denote new realia, mediatization of the neolexemes, its adoption by the lexical system of the language – integration into dictionaries. Over the past two years the research revealed the actualization in the French media space of lexical items available in the language, but infrequently used so far, in particular medical and biological

terminology. As a result of the analysis of the structure of neologisms of modern French during the COVID-19 pandemic period, it was found that the most productive ways of their creation are abbreviation, telescoping, prefixation, suffixation, word stem formation. The formation of appositive constructions has been established. The French pandemic vocabulary is characterized by the presence of semantic neologisms, including the acquisition of new meanings by industry-specific glossary items and their transition to the register of common lexis and a relatively small number of English loan words, included in the editions of 2022 of the most popular dictionaries. The tendencies of the French language to use its own resources and means to mark the realia of the pandemic has been noted. We see the perspectives of the research in the study of the pragmatic potential of neologisms of this period.

Key words: *neologism, COVID-19 pandemic, actualization, method of word formation, industry-specific glossary item, common lexis, borrowing.*

Постановка проблеми. Словниковий склад будь-якої мови є відкритою системою, позначеною динамічністю процесів, що забезпечують її розвиток і функціонування. Одним із проявів перебування лексику в постійному русі є поява нових лексичних одиниць як шляхом словотворення, так і за рахунок запозичень з інших мов, а також розвиток нових значень лексем, уже наявних в ужитку. Активізація цих процесів зумовлена дією відповідних чинників: позамовних – змін у різних царинах суспільного життя, та власне мовних – потреб у номінації феноменів, які з'явилися внаслідок певних трансформацій у соціумі.

Пандемія COVID-19, про яку офіційно оголошено ВООЗ у березні 2020 р., є саме тим позамовним фактором, який, спричинивши пертурбації у звичному укладі життя суспільства, спровокував сплеск мовотворчої активності й появу численних неологізмів у мовних системах.

Актуальність теми пропонованої розвідки зумовлена незгасаючим інтересом науковців до процесів еволюції мови, її русійних сил та лексико-семантичних інновацій як продукту розвитку та змін у мовній системі, зокрема, під впливом потужних позамовних, або екстралінгвальних, чинників, яким є пандемія, викликана поширенням коронавірусу SARS-CoV-2.

Аналіз досліджень. Проблеми динамізму словникового складу мови, природи інноваційних процесів, зокрема французької мови, були об'єктами наукових розвідок таких лінгвістів, як К. Ажеж, Л.-Ж. Кальве, Ж. Мунен, Ж. Прюво, Ж.-Ф. Саблероль, П. Шародо, Л. С. Валгіна, В. Г. Гак, О. В. Косович, І. О. Цибова, О. І. Черденіченко та ін.

Питання дериваційного потенціалу й функціонування неологізмів, породжених пандемією COVID-19, перебувають у фокусі уваги багатьох науковців протягом 2020-2021 рр., котрі вивчають це явище на матеріалі різних мов. У статтях, опублікованих упродовж останніх двох років, на матеріалі сучасної англійської мови розглянуті тенденції розвитку пандемійних неологізмів, зокрема медичної тематики (О. О. Левченко, А. В. Сьомак),

питання способів творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 в англійському епідеміологічному дискурсі (О. А. Бабелюк, Л. І. Дідух), аналізу морфологічних неологізмів, створених у зв'язку з пандемією COVID-19 (О. М. Бондаренко), структурно-семантичних особливостей сленгізмів на позначення явищ COVID-19 у сучасному англійському Інтернет-дискурсі (О. А. Бабелюк, Д. Р. Лах, О. В. Коляса), системно-функціональних особливостей пандемійного лексичного кластера (О. І. Єгорова, Ю. В. Козлова).

Активно розглядається питання пандемійної неології в українській мові (О. С. Деркачова, Л. М. Писаренко, Є. В. Юхно), зокрема: схарактеризовано комунікативно-прагматичний потенціал складних слів періоду пандемії (О. А. Попкова), здійснено контекстний аналіз абрєвіатури COVID-19 та її лексичних варіантів на перетині лексикології, словотвору й синтаксису (С. А. Омельчук, Т. М. Мандич), чимало досліджень проведено на матеріалі медійного дискурсу (С. В. Харченко, І. В. Хлестун та ін.).

Пандемійні новотвори в порівняльному аспекті розглядалися на матеріалі англійської та української (М. Г. Гольцова, Л. В. Чибіс), української та словацької (Л. Д. Хо́да) мов.

Франкомовні лексичні інновації періоду коронавірусної пандемії першого півріччя 2020 р. описано на матеріалі медіа-дискурсу видань Франції, Бельгії та Канади (Т. В. Весна, Т. В. Телецька). У наукових розвідках останніх років пандемія COVID-19 схарактеризована не лише як позамовний чинник актуалізації мовних інноваційних процесів, а і як концепт (М. С. Маланюк), засоби вербалізації якого у французькій мові постають як перекладацька проблема (Л. Р. Коккіна).

Праці французьких лінгвістів пандемійної доби присвячені аналізу етимології, специфіки способів творення та уживання численних неолексем, що заповнили медійний простір та зафіксовані словниками (Л. Верон, І. Гліс, М.-Н. Дріво, Е. Нее, Б. Серкіліні, Е. Труїє).

Мета поданої статті – виокремити й схарактеризувати структурні та семантичні особливості

неологізмів періоду пандемії COVID-19, які увійшли до реєстру найпопулярніших французьких словників – Petit Larousse і Petit Robert, зокрема тих, що дібрані для їх видань 2022 року. Паперові версії цих видань побачили світ уже в травні 2021 року. У представленій розвідці ми покликаємося на їхні онлайн-версії.

У ході дослідження було застосовано такі методи: описовий метод, словотвірний аналіз, контекстуально-ситуативний аналіз, аналіз словникових дефініцій.

Виклад основного матеріалу. Неологізм є новим знаком у мові, що характеризується взаємопов'язаною появою нових і означника, і означуваного або новим уживанням уже наявного означника (Sablayrolles, 2012). Саме відчуття певної девіантності неологічного утворення щодо лексичного надбання конкретної мовної спільноти дозволяє інтуїтивно виокремлювати інновації в мові (там само).

У французькій лексикологічній традиції (А. Вальтер, Д. Менгено, Ж. Мунен, П. Шародо) розрізняють формальні неологізми (*néologismes de forme*), утворені за допомогою різноманітних словотворчих засобів, на позначення яких ми в поданій статті уживатимемо термін *новотвори*; семантичні неологізми (*néologismes sémantiques*), що передбачають розвиток нового значення у вже наявного в мові слова, та нещодавні запозичення (Charaudeau, Maingueneau, 2002: 400).

Дослідники в галузі неології Ж. Прюво і Ж.-Ф. Саблероль так описали «етапи становлення» неолексеми: період до народження, коли суспільство перебуває у пошуку релевантної номінації для новоявленого феномена; період народження – медіатизація неологізму – і подальший період існування (*a posteriori*), коли нові форма або значення, які допоки залишалися поза загальною увагою, набувають сили в мові (Pruvost, Sablayrolles, 2019: 13). На думку французького лінгвіста Л. Жільбера, неологізм вважається прийнятим лексичною системою мови, якщо його внесено до якогось словника (цит. за Tsybova, 2011: 163).

До нового видання – 2022 року – словника Petit Larousse увійшли 170 нових слів, третина з яких пов'язані з пандемією COVID-19 (Petit Larousse, 2021; *Compte-rendu*, 2021). Б. Серкіліні, лінгвіст і науковий консультант словника, за обсягом лексичної інноватики порівнює добу пандемії з періодом Великої французької революції та констатує небачені донині мовні зміни, швидку мовну динаміку (там само; Alors, 2021).

Пошук суспільством відповідників для номінації явищ і процесів, пов'язаних з коронавіру-

сом і спричинених ним, зумовив вихід на перший план лексичних одиниць, уже наявних у мові, але нечасто уживаних, зокрема тих, що належать до медико-біологічної термінології, з подальшою їх актуалізацією у медійному просторі. Наприклад, саме слово *pandémie, f*, яке не є новотвором останніх років, у зв'язку з надзвичайним поширенням коронавірусної хвороби стало більш уживаним, ніж *épidémie, f*. Термін *coronavirus, m* був наявний у словниках поряд з іншими назвами вірусів, але не був відомий широкому загалу (Drivaud, 2020). Висунуті на перший план пандемією лексеми *asymptomatique, incubateur, m, lazaret, m, vaccin, m, vaccinodrome, m* та ін. збільшують частотність уживання (Alors, 12.05.2021; Cabot, 05.05.2021). Широко вживаною, зокрема, в політичному й медійному дискурсі постає лексема *soignant(s), m* на позначення медичного персоналу в усій цілокупності – осіб, які піклуються про хворих. Уживання форми однини передбачає стирання меж між профілями представників цієї професії. Так може бути названа будь-яка особа, задіяна в лікувальному процесі. У множині лексему вживають на позначення згуртованого колективу медиків, котрі об'єдналися для спасіння хворого (Née, 2020). Цікавим є те, що актуалізовано саме лексичну одиницю *soignant(s)*, а не, наприклад, *personnel médical* або *professionnels de santé*, доречні в контексті пандемії. Можливо, через те, що вона є більш афективною (Sturm, 2020), емоційно забарвленою, має позитивну конотацію.

Пошук нових номінацій для реалій пандемії спричинив мовотворчу активність соціуму й залучення до процесу найбільш продуктивних способів словотворення. Наприклад, шляхом аббревіації була утворена сама назва вірусу COVID-19, яка є акронімом, утвореним з ініціальних літер усічених основ англійського терміносполучення *COronaVirus Disease*, де цифра 19 позначає рік фіксації хвороби – 2019 (Ll, Ropert, 2020; Sturm, 2020). ЗМІ активно обговорювали рід цього новотвору, оскільки за правилами, на чому наголошує Французька академія і до чого дослухався Квебекський офіс французької мови, рід визначається за головним словом, яким у виразі є англійська лексема *disease – maladie, f*, – *хвороба*, однак у мовленні французів у разі вживання цього акроніма спостерігається превалювання чоловічого роду, вірогідно, під впливом лексеми *virus* (Ropert, 2020; Sturm, 2020). До того ж вважається, що форма чоловічого роду разом із відповідним прикметником є милозвучнішою. Наприклад, *le COVID long* (Alors, 2021).

Таким чином, найпопулярніші словники поряд із терміном надають пояснення, причому Robert

висуває наперед форму чоловічого роду: «*nom masculin ou féminin*», пропонуючи написання з малої літери *covid* більш загального терміна: *Patients atteints du, de la covid* – та з великої – більш конкретного: *Covid-19, à l'origine de la pandémie qui débuta en 2019* (RDI). Larousse подає першою форму жіночого роду: «*nom féminin ou masculin* : *Si l'Académie recommande de dire la COVID-19, l'emploi du mot au masculin est courant*» (L).

Шляхом усічення другої частини слова – апокопи – утворені розмовні варіанти лексем *coronavirus* – *corona* (RDI), *réanimation* – *réa* (L), які в такій формі увійшли до словників.

Причому *corona* є активно задіяним у формуванні новотворів:

– складних слів, як-от: *corona bond*, (*corona bonds*), *m* – *corona(virus) et bond* (angl.) – облігація, випущена Європейським союзом для боротьби проти наслідків пандемії у галузі економіки (L), де обидва компоненти (другий із них є запозиченням з англійської), незважаючи на роздільне написання, утворюють єдине смислове й граматичне ціле;

– телескопізмів, або слів-валіз, за моделлю: *apokona* + *повна форма слова*, як, наприклад, *coronapiste* – *corona(virus) + piste* на позначення тимчасово облаштованої велосипедної доріжки для заохочення до використання цього виду транспорту з метою кращого дотримання соціальної дистанції (L);

– розмовних телескопізмів, широко вживаних у соціальних мережах, підхоплених ЗМІ, але не зафіксованих словниками, за моделлю: *apokona* + *apokona*, що називають види діяльності людей у період самоізоляції та одночасно відбивають їхнє ставлення до ситуації, у якій вони опинилися: *coronapéro* – *corona(virus) + apér(itif)* на позначення дистанційного аперитиву з друзями; *coronabdos* – *corona(virus) + abdo(minaux)* – вправи для м'язів живота для підтримання здоров'я під час вимушеного зменшення рухової активності в обмеженому просторі. Спільний компонент у структурі телескопованих новотворів – один або кілька звуків – є результатом гаплогії.

Експресивно забарвленими є також слова-валізи: *lundimanche* – *lundi* + *dimanche*, *confinemanche* – *confinement* + *dimanche* на позначення карантинного дня; *covidivorce* – *covid* + *divorce* як наслідок перебування подружжя разом на самоізоляції, *covidiot* – *covid* + *idiot* – нерозсудлива особа, яка не дотримується правил санітарної безпеки. Остання інновація – запозичення з англійської – є широко вживаною в медійному просторі багатьох країн світу. Цей новотвір є одночасно і семантичним неологізмом, оскільки перетерпів зміну значення – розширення: спо-

чатку, у березні 2020 р., він позначав особу, яка спустошує магазини, скуповуючи продовольчі товари та предмети гігієни (Perrin, 2020). Наведені розмовні телескопізми не вибрані спеціальними комісіями для останніх видань французьких словників, оскільки не вважаються такими, що залишаться у мові (Moghaddam, 2021). Одним із критеріїв є також вживання слова як в усному, так і в писемному мовленні (Cabot, 2021).

Нової актуальності набули лексеми, наявні в педагогічному узусі з 90-х років минулого століття, утворені за допомогою суфікса *-iel*: (*en*) *présentiel* – (*en*) *distanciel*, на позначення процесу навчання та загалом організації праці під час карантину – із фізичною присутністю (очно) та дистанційно. До речі, перша лексема прийнята обома словниками у 2017 р., а друга зафіксована лише виданням *Petit Robert 2022* (RDI). За аналогією до цих конструкцій сформовані розмовні, експресивно забарвлені варіанти номінації дистанційного навчання: (*en*) *démerdentiel* і (*en*) *débrouillantiel*, зафіксовані спочатку в Twitter та підхоплені ЗМІ. Французька дослідниця Л. Верон, аналізуючи їх спосіб творення, зазначає, що це може бути як суфіксація – додавання суфікса *-iel* до дієслівних основ *démerd-*, *débrouill-*, так і телескопія – злиття двох усічених форм – цих дієслів та якоїсь із лексем – *présentiel* або *distanciel* (Veron, 2020). Ми схилиємося більше до другого варіанту і розглядаємо зазначені лексичні одиниці як слова-валізи, зважаючи на наявність елемента *-ent(-ant-)* в їхніх основах. На позначення способу поширення коронавірусу *Petit Robert* інтегрував до свого нового видання лексему *aérosolisation*, *f*, утворену додаванням суфікса *-isation* до основи *aérosol* (RDI).

Саме в цьому словнику зараз можна знайти терміни-композиції – назви медичного приладдя для визначення рівня кисню в крові, що містять суфіксоїд грецького походження *-mètre*: *oxymètre*, *saturomètre* (там само). Обидва словники прийняли до видання 2022 р. композит із латинської та грецької основ – *nasopharynx*, *m*, однак тільки *Perit Larousse* додав ще похідний від нього прикметник, утворений за допомогою суфікса *-é* – *nasopharyngé* (L).

Особливу продуктивність підтверджує префіксація, зокрема префіксоїд грецького походження *télé-*: *télétravail*, *télétravailler*, *téléconsultation*, що утворює лексеми на позначення видів діяльності, організованих таким чином, щоб уникати близьких контактів між людьми. Префікс *anti-* є продуктивним як для творення іменників і прикметників, пов'язаних із настроями і рухом супротивників вакцинації проти COVID-19: *antivaccin*, *m, f*, *antivaccin adj*, скорочено – *antivax*, *m, f*, *antivax adj*, зафіксованих

обом словниками (Ll; RDI), так і досить медіатизованого новотвору, але не наявного в словниках, *anti-Covid* у словосполучі *vaccin anti-Covid*, де зазначений префікс змінює категорію слова, формуючи у поєднанні з акронімом прикметник. На позначення процесів зняття карантинних обмежень та, навпаки, повторного їх уведення обом словниками зафіксовано дієслова *déconfiner*, *reconfiner*, похідні від *confiner*, та іменники *déconfinement*, *m*, *reconfinement*, *m* – від іменника *confinement*, *m*, утворені за допомогою відповідних префіксів *dé-* та *re-*. Розмовне мовлення засвідчує наявність випадків подвійної префіксації, як-от: *redéconfinement*, (Cabot, 2021), *redéconfiner* (Alors, 2021) та навіть потрібної: *postredéconfiner* (там само).

Варто відзначити особливу продуктивність апозитивних конструкцій, прийнятих словниками: *le cas contact*, *le patient zero*, *les gestes (mesures) barrières*. Причому останній вираз не є зовсім новим, але актуалізованим у медіа-просторі та узусі загалом, його вживання зафіксовано в мові ЗМІ ще на початку ХХ ст., у 1918–20 рр., під час пандемії іспанського грипу та на початку ХХІ ст., у 2009 р., під час епідемії пташиного грипу (Druet, 2021).

Відмітною рисою пандемійного вокабуляра є наявність семантичних неологізмів – переважно галузевих термінів, які перетерпіли зміни значення у новому контексті COVID-19. Аналіз словникових дефініцій допоміг виявити, що лексема *confinement*, *m*, відома раніше як термін кримінального права – ізоляція ув'язненого; біологічний – утримання зачиненим живого організму (тварини, рослини) в обмеженому просторі (CNRTL), технічний – засоби для попередження поширення радіоактивних продуктів (Ll) та медичний термін – заборона хворому, переважно на сухоти або тому, хто мав психічні розлади (Drivaud, 2020), залишати кімнату (CNRTL), в епідеміологічному контексті набула розширення значення, позначивши самоізоляцію для всього населення під час карантину та період, на який встановлено ці запобіжні заходи (Ll).

Технічний термін *jauge*, *m*, уживаний у різних галузях промисловості – сільському господарстві, лісоводстві, будівництві, рибальстві та мореплаванні, металургії, автомобільній та легкій промисловості – для виміру кількості, обсягу, рівня (рідин), у контексті пандемії COVID-19 набув нового, додаткового, значення виміру максимальної дозволеної місткості громадського місця, яку можна регулювати під час епідемії (Ll). Лексична одиниця *écouvillon*, *m* – щіточка з ручкою для очищення дула вогнепальної зброї, йоржик – позначає зараз засіб для взяття мазка з носоглотки для

тесту ПЛІР (там само). Лексема *couvre-feu*, *m*, уживана раніше в контексті військових репресивних заходів, позначила подібні обмеження через надзвичайний стан, запроваджений для протидії поширення пандемії. У словнику має позначку – *sanitaire* (там само). Прикметник *aéroporté adj*, що характеризує спосіб пересування повітряно-десантних військ, в епідеміологічному контексті позначає шлях поширення вірусу (там само; RDI) й має похідну лексичну одиницю, утворену за аналогією – *manuporté* – на позначення хвороби, яка передається через контакт рук (Ll).

Відзначаючи велику кількість нових значень, набутих лексичними одиницями в період пандемії COVID-19, Б. Серкіліні акцентує, зокрема, на явищі колективної мовної апропріації (Petit Larousse, 2021; Compte-rendu, 2021), під якою розуміється перехід вузько спеціалізованої лексики до розряду загальноновживаних слів, тобто свого роду «привласнення» термінології узусом, а також консолідація власних мовних ресурсів на позначення реалій цього періоду (Alors, 2021). Незважаючи на очевидне й очікуване поповнення лексичного складу європейських мов англійською пандемійною термінологією, у французькій мові зафіксовано небагато (там само) англіцизмів: *distanciation sociale* (калька), *tracing*, *clapping*, *corona bond*, *cluster*, *tracking*. Для останніх двох, незважаючи на їх наявність у словниках, запропоновано французькі відповідники – *foyer (m) de contagion* (Ll), *foyer (m) épidémique* (RDI) та *traçage*, *m* (Ll; RDI), які одразу ж набули широкого вжитку.

Висновки. Пандемія COVID-19 є потужним позамовним фактором, що спричиняє зміни в лексиконі сучасної французької мови, породжуючи чимало неолексем, значна кількість яких вже зафіксована словниками Petit Larousse і Petit Robert. Проведене дослідження виявило актуалізацію у французькому медійному просторі нечасто вживаних дотепер лексичних одиниць, зокрема медико-біологічних термінів. Найпродуктивнішими способами творення пандемійних неологізмів є аббревіація, телескопія, префіксація, суфіксація, основоскладання, формування апозитивних конструкцій. Констатовано набуття нових значень галузевими термінами та перехід їх до реєстру загальноновживаної лексики. Наявність у французьких словниках порівняно невеликої кількості англіцизмів на позначення явищ COVID-19 ілюструє тенденцію французької мови до використання власних ресурсів і засобів для номінації реалій пандемії. Перспективи дослідження вбачаємо у вивченні прагматичного потенціалу неологізмів зазначеного періоду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Tsybova I. A. *Lexicologie française*. Москва : Либроком, 2011. 224 с.
2. Alors, on pense! Diffusé le 12.05.2021. URL: https://www.francetvinfo.fr/replay-magazine/franceinfo/alors-on-pense/alors-on-pense-du-mercredi-12-mai-2021_4621603.html (дата звернення: 03.12.2021).
3. Cabot C. Cluster, quatorzaine, coronapiste... quand le Covid-19 enrichit le Larousse 2022. Publié le 05.05.2021. URL: <https://www.france24.com/fr/culture/20210505-cluster-quatorzaine-coronapiste-quand-le-covid-19-enrichit-le-larousse-2022> (дата звернення: 03.12.2021).
4. Charaudeau P., Maingueneau D. *Dictionnaire d'analyse du discours*. Paris: Seuil, 2002. 666 p.
5. CNRTL: Centre national de ressources textuelles et lexicales. URL: <https://www.cnrtl.fr/definition/confinement> (дата звернення: 10.12.2021).
6. *Compte-rendu du Petit Larousse 2022*. Dernière modification: 11.10.2021. URL: <https://orthogrenoble.net/mots-nouveaux-dictionnaires/entrees-petit-larousse-2022/> (дата звернення: 04.12.2021).
7. Drivaud M.-H. *Lexicovid*. Publié le 27.09.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-rob/raconte-moi-rob/dessous-des-mots/lexicovid.html> (дата звернення: 04.12.2021).
8. Druet A. Gestes barrières : quand une pandémie impose un nouveau concept. Publié le 02.02.2021. URL: <https://www.motscles.net/blog/novlangue/gestes-barrieres> (дата звернення: 06.12.2021).
9. LI: Larousse (en ligne). URL: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais> (дата звернення: 07.12.2021).
10. Moghaddam F. La crise sanitaire omniprésente dans les nouveaux mots du dictionnaire. Publié le 08.05.2021. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/la-crise-sanitaire-omnipresente-dans-les-nouveaux-mots-du-dictionnaire> (дата звернення: 08.12.2021).
11. Née E. Soignant(s). Publié le 12.11.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-rob/raconte-moi-rob/mot-jour/soignants.html> (дата звернення: 07.12.2021).
12. Perrin O. Le néologisme «covidiot» dit bien ce qu'il veut dire. Publié le 30.03.2020. URL: <https://www.letemps.ch/opinions/le-néologisme-covidiot-dit-bien-ce-qu-il-veut-dire> (дата звернення: 09.12.2021).
13. *Petit Larousse illustré 2022 : 170 nouveaux mots, «un bouleversement» pour ce professeur qui n'a «jamais vu un tel changement linguistique»*. Publié le 04.05.2021. URL: https://www.francetvinfo.fr/culture/petit-larousse-illustre-2022-170-nouveaux-mots-un-bouleversement-pour-ce-professeur-qui-n-a-jamais-vu-un-tel-changement-linguistique_4610593.html (дата звернення: 10.12.2021).
14. Pruvost J., Sablayrolles J.-F. *Les néologismes*. Paris: Presses Universitaires de France / Humensis, 2019. 129 p.
15. RDI: Le Robert. Dico en ligne. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com> (дата звернення: 07.12.2021).
16. Ropert P. Doit-on dire «le» ou «la» Covid-19? Publié le 18.05.2020. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/doit-dire-le-ou-la-covid-19> (дата звернення: 11.12.2021).
17. Sablayrolles J.-F. Extraction automatique et types de néologismes : une nécessaire clarification. *Cahiers de Lexicologie, Centre National de la Recherche Scientifique*, 2012, 1 (100), pp. 37-53. URL: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00721991/document> (дата звернення: 11.12.2021).
18. Sturm F. Coronavirus, confinement, soignants : les mots pour le dire. Publié le 13.04.2020. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/coronavirus-confinement-soignants-les-mots-pour-le-dire> (дата звернення: 11.12.2021).
19. Véron L. Démerdentiel. Publié le 14.10.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-rob/raconte-moi-rob/mot-jour/demerdentiel.html> (дата звернення: 14.12.2021).

REFERENCES

1. Tsybova I. A. *Lexicologie française*. [French lexicology]. Moscow: Librokom, 2011. 224 p. [in French].
2. Alors, on pense! [So, let's think!]. Released on 12.05.2021. URL: https://www.francetvinfo.fr/replay-magazine/franceinfo/alors-on-pense/alors-on-pense-du-mercredi-12-mai-2021_4621603.html [in French] (access date: 03.12.2021).
3. Cabot C. Cluster, quatorzaine, coronapiste... quand le Covid-19 enrichit le Larousse 2022. [Cluster, quatorzaine, coronapiste when Covid-19 enriches Larousse 2022]. Published on 05.05.2021. URL: <https://www.france24.com/fr/culture/20210505-cluster-quatorzaine-coronapiste-quand-le-covid-19-enrichit-le-larousse-2022> [in French] (access date: 03.12.2021).
4. Charaudeau P., Maingueneau D. *Dictionnaire d'analyse du discours*. [Discourse Analysis Dictionary]. Paris: Seuil, 2002. 666 p. [in French].
5. CNRTL: Centre national de ressources textuelles et lexicales. [National Center for Text and Lexical Resources]. URL: <https://www.cnrtl.fr/definition/confinement> [in French] (access date: 10.12.2021).
6. *Compte-rendu du Petit Larousse 2022*. [Review Petit Larousse 2022]. Modification date: 11.10.2021. URL: <https://orthogrenoble.net/mots-nouveaux-dictionnaires/entrees-petit-larousse-2022/> [in French] (access date: 04.12.2021).
7. Drivaud M.-H. *Lexicovid*. [Covid-related vocabulary]. Published on 27.09.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-rob/raconte-moi-rob/dessous-des-mots/lexicovid.html> [in French] (access date: 04.12.2021).
8. Druet A. Gestes barrières: quand une pandémie impose un nouveau concept. [Precautions: When a pandemic imposes a new concept]. Published on 02.02.2021. URL: <https://www.motscles.net/blog/novlangue/gestes-barrieres> [in French] (access date: 06.12.2021).
9. LI: Larousse (en ligne). [Larousse (online)]. URL: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais> [in French] (access date: 07.12.2021).
10. Moghaddam F. La crise sanitaire omniprésente dans les nouveaux mots du dictionnaire. [Sanitation crisis omnipresent in new dictionary words]. Published on 08.05.2021. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/la-crise-sanitaire-omnipresente-dans-les-nouveaux-mots-du-dictionnaire> [in French] (access date: 08.12.2021).

11. Née E. Soignant(s). [Caregivers]. Published on 12.11.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-robot/raconte-moi-robot/mot-jour/soignants.html> [in French] (access date: 07.12.2021).
12. Perrin O. Le néologisme «covidiot» dit bien ce qu'il veut dire. [The neologism «covidiot» says what it means]. Published on 30.03.2020. URL: <https://www.letemps.ch/opinions/neologisme-covidiot-dit-bien-quil-veut-dire> [in French] (access date: 09.12.2021).
13. Petit Larousse illustré 2022: 170 nouveaux mots, «un bouleversement» pour ce professeur qui n'a «jamais vu un tel changement linguistique». [Illustrated Petit Larousse 2022: 170 new words, a «shock» for a professor who has «never seen such a linguistic change»]. Published on 04.05.2021. URL: https://www.francetvinfo.fr/culture/petit-larousse-illustre-2022-170nouveaux-mots-un-bouleversement-pour-ce-professeur-qui-n-a-jamais-vu-un-tel-changement-linguistique_4610593.html [in French] (access date: 10.12.2021).
14. Pruvost J., Sablayrolles J.-F. Les néologismes. [Neologisms]. Paris: Presses Universitaires de France / Humensis, 2019. 129 p. [in French].
15. RDI: Le Robert. Dico en ligne. [Le Robert. Online dictionary]. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com> [in French] (access date: 07.12.2021).
16. Ropert P. Doit-on dire «le» ou «la» Covid-19? [Should we say «le» or «la» Covid-19]. Published on 18.05.2020. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/doit-dire-le-ou-la-covid-19> [in French] (access date: 11.12.2021).
17. Sablayrolles J.-F. Extraction automatique et types de néologismes : une nécessaire clarification. [Automatic detection and types of neologisms: clarification needed]. *Cahiers de Lexicologie*. National Center for Scientific Research, 2012. 1 (100). pp. 37-53. URL: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00721991/document> [in French] (access date: 11.12.2021).
18. Sturm F. Coronavirus, confinement, soignants: les mots pour le dire. [Coronavirus, confinement, soignants: the words to say it]. Published on 13.04.2020. URL: <https://www.franceculture.fr/sciences-du-langage/coronavirus-confinement-soignants-les-mots-pour-le-dire> [in French] (access date: 11.12.2021).
19. Véron L. Démerdentiel. [Demerdentiel]. Published on 14.10.2020. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/dis-moi-robot/raconte-moi-robot/mot-jour/demerdentiel.html> [in French] (access date: 14.12.2021).